

BISERIC'A si SCOL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana: Duminec'a.

Pretiuu abonamentulu:	Pretiuu insertiuniloru:	Correspondintiele sè se adreseze Redactiune dela „BISERIC'A si SCOL'A“ in Aradu, la institutulu pedagogicu-teologicu, éra banii la secretariatulu consistoriului romanu ortodoxu din Aradu.
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.— cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte 4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	
„ „ „ „ 1/2 anu . . . 2 „ 50 „		
Pentru Romani'a si strainetate pe anu . . . 7 „ — „		
„ „ „ „ 1/2 „ . . . 3 „ 50 „		

Dela sinodulu eparchialu aradanu.

Siedinti'a IV. 16/18. aprile.

Deschidindu-se siedinti'a la 9 ore deminéti'a, se citește protocolulu siedintiei premerse, si se autentica.

Ilustritatea Sa Dlu Episcopu presinta rugarea lui Emanulu Moskovits din Aradu prin carea acest'a se recomanda pre sine de procuratoriu de campane pentru biserici. Se transpune la consistoriu.

Se presentéza protocolulu sinodului parochialu din Teesu, in protopopiatulu Lipovei, prin care sinodulu numitei parochie se roga pentru incorporarea comunei loru la protopopiatulu Hasiasului. Se preda la comissiunea organizatore.

Deputatulu sinodalu Ioanu Bica, ne putandu luá parte in sesiunea actuala a sinodului din cause familiare, cere concediu de absentare. Concediulu se acorda.

La ordine urméza continuarea referadei comissiunei bisericesci, asupra reportului senatului strinsu bisericescu dela Consistoriulu din Aradu. Reportorele comissiunei Georgiu Dringou arata cà in districtulu acestui consistoriu sunt 25 parochii vacante, dintre care un'a s'a redusu, 2 s'au deplinitu, 14 stau sub deplinire, 4 parochii nu s'au deplinitu in lips'a de concurenti, ér pentru 4 nu s'a scrisu concursu din cauza, cà una parochia este redusa nainte de intrarea in vietia a statutului organicu, dóue voiescu a se afiliá la alte parochii nefiindu in stare a sustiené pe preoti. La propunerea comissiunei sinodulu ié la cunoscintia, cu observarea ca organele respective se fie indrumate a publicá concursese scrisse càtu mai curundu pentru parochiele vacante.

Reportorulu arata cà in decursulu anului 1876. au repausatu 7 preoti.

Aratarea cà la senatulu bisericescu a consistoriului din Aradu sunt in activitate 1 asesoru ordinaru aplicatu ca referinte si 14 asesori onorari, se ié spre cunoscintia.

Se reportéza asupra starei institutului teologicu, si anume cà acestu institutu are trei cursuri anuali de invetiamentu, cu trei professori: 1. profes. ordi-

nariu si 2 profesori interimali. Unele studie si anume limb'a romana, pedagogi'a, matematié'a, fisic'a, le asculta elevii institutului laolalta cu preparandii. Numerulu eleviloru dela institutulu teologicu e 81, si anume in cursulu alu III-lea 26, intre cari 1 juristu absolutu, 6 câte cu VIII. classe gimnasiale si maturitate; 2 cu VIII. classe fora maturitate, 1 cu VII. classe gimn. 3 cu VI. clas. gimn.; 6 cu V. classe gimn.; 5 cu IV. classe gimn.: 1 cu III. classe, si 1 cu cursurile preparandiale. In cursulu II. sunt 26 elevi, intre cari: 1 juristu absolutu, 2 cu VIII classe gimnasiale si cu maturitate; 1 cu VIII. classe gimn. fora maturitate, 3 cu VII. classe gimn.; 4 cu VI. classe gimn.; 4 cu 5 classe gimn. 3 cu IV. classe, 5 cu II. classe 2 cu preparandi'a si 1 cu IV. classe normale. In cursulu I. sunt 29 elevi, intre cari 3 cu VIII. classe gimn. si maturitate; 1 cu VIII. classe gim. fora maturitate. 1 cu VI. classe civile; 4 cu VII. classe gimnasiale, 3 cu V. classe gim.; 3 cu 4 classe gimn.; 1 cu 4 classe reali si preparandi'a; 2 cu 3 classe gimnasiale; 2 cu 3 classe reale; 3 cu 2 classe gimn. si preparandi'a. — Dintre teologii absoluti au depusu esamenulu de calificatiune 6, intre cari unulu juristu absolutu, 3 cu VIII. classe gimn.; 1 cu VII. classe gimn. — Sinodulu luandu spre seire aceste date, primesce propunerea deput. N. Zigre ca, teologii, cari au depusu esamenulu de calificatiune, numai in cifre sumarie se fie indusi intr'unu conspectu tabelariu.

In reportulu senatului bisericescu dela consistoriulu din Aradu se arata cà in decursulu anului trecutu s'au chirotonitu 17 preoti, si anume 11 pentru districtulu consistoriului aradanu, 6 pentru districtulu consistoriului oradanu. Intre acestia 1 e juristu absolutu, 3 cu 8 classe gimn. si maturitate, 5 cu 8 classe gimn. 1 cu 6 classe gimn.; 2 cu 4 classe, 3 cu preparandi'a si 1 cu 4 classe normale. La propunerea comissiunei se ié spre cunoscintia.

Reportulu despre activitatea senatului bisericescu, si anume, cà in anulu trecutu, acestu senatu a tinutu 12 siedintie ordinare si 3 esttraordinare; au

incursu 667 esibite, din acestea 23 esibite au trecut în competența consistoriului plenariu, 9 esibite s'au relegat la scaunele protopresbiterale; 634 esibite s'au pertractat, și 21 esibite s'au transpus pentru anul 1877. — Căuse divorțiale au încursu 14, dintre care 9 s'au terminat cu desfacerea totală a căsătoriei, 2 cu despartirea partilor dela patu și mēsa, și 2 s'au retrimis scaunelor protopresbiterale, și 1 e la fiscul consistoriului. Căuse disciplinare au încursu 47, dintre care 17 s'au deliberat finalmente, 8 s'au complanat prin impacatiune, și 23 sunt în curgere. La consistoriul metropolitan s'au apelat 6 căuse. — Sinodul ié la cunoscintia datele despre activitatea senatului bisericesc.

În reportul consistoriului se arată, că pacea internă și bunele relații între popor și preoți se conturba în mai multe locuri prin introducerea normei stolare, făcută de consistoriu în urmarea însărcinării primite dela sinod în anul trecut. Comisiunea propune și sinodul primește, ca normă stolară făcută de consistoriu să se transpună la comisiunea organizătoare pentru censurare.

Consistoriul arată, cumca în conformitate cu decizul sinodal de an nr. prot. 65 a delaturat abnormitățile ce împedecau afacerile oficiose apartinătoare la scaunul protopresbiteral al Banatului Comlosiului, prin restaurarea de nou a scaunului protopesc. Sinodul ié la cunoscintia acēstă.

Consistoriul reportéza, că senatul bisericesc conformu concludului sinodal de sub nr. 160 de an, au rezolvit finalmente causă de controversie între preoții Teodor Rada, Ioan Morariu și poporul din Ternova, prin amovarea ambilor preoți dala acea parochia, și că preotul Ioan Morariu au apelat contra decizului consistorial la consistoriul metropolitan. Sinodul ié spre cunoscintia dispușetiunii consistoriului relative la acēsta căusa.

Conformu decizului de sub nr. prot. 172 din an. tr. senatul bisericesc aduce la cunoscintia ven. sinodu, cumca pentru constatarea căsălor de apostasie a creștinilor noștri din Partia, la 19 Iunie 1876. a esitu o comisiune mixtă la faciă locului, ca se cerceteze starea lucrului, dar fora rezultat, căci nu a cercat a constată căți și cine dintre creștinii noștri ortodoxi au trecut la religiă gr. catholica unită, și astfeliu causă s'a complicat și mai mult. În urmarea acestei procederi gresite, consistoriul în $\frac{4}{16}$. octomvre a. tr. a făcut o reprezentatiune la ministeriul de culte, ca se nu rezolvēscă causă până candu starea lucrului nu se va cercetă și lamurí de nou. La propunerea comisiunii bisericesci, sinodul ié la cunoscintia pasii facuti de consistoriu în acēsta căusa.

Urméza reportul senatului strinsu bisericesc dela consistoriul din Oradea-mare. Datele statistice prezentate sinodului eparchial constată, că pe teritoriul consistoriului oradanu se afla 289 parochii matre, 68 filiale, dintre care 224 sunt deplinite, éra 65 sunt vacante, numărul căsălor este 29,145 numărul su-

fletelor 153.754, — a născuților 7547, — a repausăților 6147. Se constată ca pe teritoriul aceluiași consistoriu sunt 144 parochii, — 82 administratori parochiali și 6 capelani; averea bisericilor afora de edificii se reproduce în 3463 jugere pamentu estravilanu, și 111,571 fl. v. a. capitalu.

Se arată mai de parte, cumca din 7 protopresbiterate, ce constituēscă circumscripțiunea consistoriului eparchial din Orade, 2 sunt în vacanția, alu Pestesului și alu Beliului; pentru deplinirea celui d'antaiu s'a făcutu discipusetiunile necesare, éra deplinirea protopresbiteratului Beliului, conformu decizului sinodal din anul 1875, este pendintă dela arondarea definitivă a protopresbiteratelor.

Consistoriul reportă că dela sinodul din anul trecut pona la sesiunea actuală a sinodului, au repausat 2 preoți, și s'au chirotonit 3 preoți; esamenu de calificatiune au depus 2 teologi. Sinodul primește spre cunoscintia datele statistice susținendu decizul adus sub nr. prot. 52 pentru consistoriul din Aradu, relativu la datele statistice.

Reportul că senatul bisericesc ca foru de primă instanția a pertractat și decisu 18 căuse disciplinare, dintre care 3 decise cu sentinția de condamnare, 2 cu sentinția absolută, și 13 provădite cu decisu interlocutori. Ca foru de a două instanția, consistoriul a decisu 2 căuse disciplinare. La propunerea comisiunii se ié la cunoscintia.

Reportul cumca din 65 parochii vacante pentru 9 s'a scrisu concursu, însă fora rezultat, éra pentru 56 nu s'a scrisu concursu, din căusa că nu au dotatiune de ajunsu pentru preoți. Se ié la cunoscintia din partea sinodului.

Urméza la ordine referadă comisiunii școlare, asupra reportelor dela senatele de școle a consistoriilor din Aradu și Oradea-mare. Reportorele Petru Suciu, cu privire la reportul senatului de școle dela consistoriul din Orade, espune datele statistice a școleror, din care învederéza, că în districtul consistoriului oradanu, cu o populațiune de 153,754 suflete sunt 15,683 copii dn școla de ambe sexe dela 6—12 ani, dintre acēstia cercetéza școlă de totu 6724 de copii; dela etatea de 12—15 ani copii de școla de ambe sexe sunt 6634, dintre cari cercetéze școlă 842 copii. Școli elementare sunt în districtul consistoriului din Orade 249; școle de repetitiune 73; școle de gradinaritu 45; școle de gimnastica 13. Numărul invetiatorilor stabili e 69, a celor provisorii 145, de totu 216 invetiatori; între acēstia sunt preparandi 119 și 97 fora preparandia; testimoni de calificatiune au 32 invetiatori, éra 184 nu au; stațiuni invetiatorești vacante sunt 33. Sinodul ié spre cunoscintia.

Conspectul despre activitatea oficiilor inspectorale cu finea anului 1876. la propunerea comisiunii se ié spre cunoscintia.

În vederea lipsei de invetiatori, consistoriul arată că în conformitate cu decizul sinodului de an a aplicat de invetiatori în 23 de comune pe preoții

parochiali. Sinodulu ie la cunoscintia dispusetiunile consistoriului, pe care lu-indruma ca se deplinéscă statiunile vacante cu invetiatori calificati, pe calea concursului.

La punct. 7 din reportu se arata, că consistoriulu oradanu a indrumatu de nou pe invetiatorii din districtulu seu a se supune esamenului de calificatiune, si că 8 invetiatori s'au prezentatu la esamenu, dintre cari 7 s'au dechiaratu de calificati, 1 a repasitu dela esamenu. La propunerea comisiunei sinodulu ié spre cunoscintia, indrumandu consistoriulu se constringa cu tóta rigorea pe invetiatori a se supune esamenului de calificatiune.

In comunele San-Mielausiulu romanu si in Tulca, consistoriulu reportéza că s'au infiintiatu scoli paralele si că pregatirile sunt facute pentru a se infiintia asemenea in comunele Husaseu, Gurbediu si Cociuba. Sinodulu ié la cunoscintia cu placere staruintiele consistoriului pentru ridicarea stabilimentelor de invetiamentu poporalu si poftesece pe consistoriu ca se continue lucrarea sa in acésta directiune si mai departe.

Pentru imbunatatirea salarielor invetiatoresci, consistoriulu arata la punct. 9 din raportu, ca a provocatu pe tóte comitetele parochiale, conformu §-lui 76. din „organizarea provisoria.“ Acésta provocare n'a remasu fora resultatu, căci de si timpul a fostu si e nefavorabilu pentru poporulu agricolu, salariile invetiatoresci, parte s'au aredicatu la sum'a prescisa in §-lu citatu, parte s'au imbunatatitu in 20 de statiuni invetiatoresci. Comisiunea propune si sinodulu ié la cunoscintia aceste semne de inaintare.

Consistoriulu oradanu reportéza mai departe, că cursulu supletoriu de gimnastica si gradinaritu tienutu in tomn'a anului trecut, la ordinatiunea ministrului de culte si instructiune publica, au fostu frecuentatu de 8 invetiatori, cari au si facutu esamenulu din aceste obiecte cu succesu. La propunerea comisiunei, sinodulu ié spre cunoscintia.

Referitoriu la conferintiele invetiatoresci, consistoriulu reportéza, că acelea s'au tienutu in ferialle anului trecut scolasticu, si cumca la acésta ocaziune si in specialu la conferinti'a invetiatoriloru tienuta in Tulca, protopresbiterulu Oradii mari Simeonu Bica, a datu pentru premiarea invetiatoriloru cari s'au destinsu astadata, unu galbenu austriacu, unu taleru si 3 esemplare din protoc. congresului bisericescu din 1868. Din partea sinodului se ié la cunoscintia cu constatarea, că protopresbiterulu Simeonu Bica a datu dovedi de interesare pentru caus'a scolara.

Ca manuale de propunere in scolele poporale, consistoriulu oradanu a introdusu in scolele de pe teritoriulu seu: „Istori'a Ungariei pentru scolele poporale“ de Dr. Nicolau Popu, profes. la gimnasiulu romanu din Brasiovu, dupa ce asupra acestui manualu s'au fostu pronunsiatu si conferintiele invetiatoresci. Asemenea a introdusu „Istori'a Ungariei“, de protopresbiterulu Timisorei, Meletiu Dregheciu, ér „Geografi'a Ungariei“ si „Elementele de Geografi'a generala“ pentru scolele poporale de

Dr. Nicolau Popu, s'a otaritu a se introduce in anulu curinte scolasticu, in modu provisoriu panacandu vor fi aprobate din partea ven. sinodu eparchialu. Comisiunea censurandu manualele din cestiune, propune ca sinodulu aprobandu-le aceste se le recomande in usulu scoleloru de pe teritoriulu ambelor consistorie. Sinodulu insa reléga punctulu acest'a a se resolví odata cu reportulu senatului scolariu aradanu in estu meritu.

Proiectulu de organizarea inspectiunei scolare, de asemenea se reléga a se resolví odata cu reportulu senatului scolasticu din Aradu.

Referitoriu la art. XXVIII. de lege din 1876. §. 9. despre autoritatile scolastice consistoriulu oradanu notifica, cumca in considerarea că comitetele parochiale, dupre organismulu autoritatiloru nóstre scolare, forméza totodata comitetele scolastice in administrarea invetiamentului, a enunsiatu de netrebuintiosa instituirea altoru scaune noue scolastice, si a dechiaratu cumca comitetele parochiale in virtutea statutului organicu sunt totodata si scaune scolastice avendu, a implini tóte detorintiele, ce cadu in sfer'a scaunelor scolastice instituite in sensulu articolului de lege susu citatu. Sinodulu aviséza acestu punctu la conclusulu ce se va luá in acestu meritu in actual'a sesiune sinodale asupra reportului consistoriului din Aradu.

Discuterea reportului despre planulu de invetiamentu pentru scolele poporale se amena, pana candu va urmá la desbatere reportulu senatului scolasticu din Aradu.

Consistoriulu oradanu reportéze mai departe, că avendu in vedere conclusele sinodali de mai nainte nu s'a aflu indreptatitu a pune in executare alegerea de membru in deputatiunea permanenta municipala, dupre cum prescrie art. XXVIII. de lege din 1876. §. 8., ci cere in acestu respectu inviatiune dela sinodu. La propunerea deput. Paulu Rotariu, caus'a acést'a se amena pentru a se referá odata cu reportulu senatului scolasticu din Aradu.

La propunerea consistoriului oradanu in contielegere cu consistoriulu din Aradu, comisiunea scolara arata că, Preasantitulu Domnu Archiepiscopu si Metropolitu a conferitu stipendiulu din fundatiunea „Fauru de Teiusiu“ pentru anulu scol. 1875/6 teneriloru Alexandru Fassie, juristu de anulu II. si Aureliu Novacu juristu de anulu I., ambii auditori la academi'a de dreptori in Oradea-mare. La propunerea comisiunei sinodulu ié spre cunoscintia.

La reportulu consistoriului, cumca Maiestatea Sa ces. reg. apostolica a donatu prea gratiosu din cass'a sa privata 100 fl. v. a. comunei bisericesci din Gurbediu pentru zidirea scolei confessionale de acolo, comisiunea propune si sinodulu ié la cunoscintia cu multiamita omagiala donatiunea facuta de Maiestatea Sa.

Consistoriulu reportéza că a esmisu comisariu din sinulu seu, pentru visitarea scoleloru, care a ceretatu mai multe scoli in inspectoratele Cefa, Tulca, Ucurisiu si Beliu. La propunerea comisiunei, sinodulu ié spre cunoscintia.

Ordinatiunile emanate dela consistoriu pentru frecventarea regulata a scolele la propunerea comisiunii se iéu la cunoscintia.

In sfersitu reportorele comisiunii scolare, in privirea reportului consistorialu din Orade, espune rezultatele obtienute in mai multe inspectorate relativu la infiintiarea localeloru de invetiamentu si imbunatatirea salarieloru invetiatoresci. Si anume: a) la staruinti'a inspectorului scolariu Teodoru Papp in cerculu Cefei, s'a infiintiatu o scola paralela si s'au amelioratu salariile invetiatoresci in 7 comune; b) in cerculu Tulca la staruinti'a inspectorului Moise Porumbu, s'a infiintiatu o scola paralela in comun'a Tulca, si salariulu invetiatorescu s'a amelioratu in o comuna; c) in cerculu Velentiei la staruinti'a inspectorului Teodoru Papp, s'au amelioratu salariile invetiatoresci in 5 comune; d) in cerculu Oradii mari la staruinti'a inspectorului Simeonu Bica, protoiereu, s'au imbunatatitu salariile invetiatoresci in 2 comune; e) in cerculu Ursadului prin energi'a inspectorului Iosifu Pintie s'au pusu in lucrare infiintiarea de scoli paralele in mai multe comune, si s'a amelioratu plat'a invetiatorésca in 2 comune; f) in cerculu Teleagdului prin energi'a desvoltata de inspectorele scolariu Iosifu Vess'a, s'au imbunatatitu salariile invetiatoresci in 2 comune; g) in cerculu Tinca la staruinti'a inspectorului scolariu Georgiu Dringou, s'a pusu in prospectu infiintiarea a doua scoli paralele; h) la staruinti'a inspectorului din cerculu Beznei, Gavriilu Lungu s'a imbunitu salariulu invetiatorescu in o comuna; i) in cerculu Marausiului la straduinti'a inspectorului Ioanu Catuna, s'a imbunitu salariulu invetiatorescu intr'o comuna. Sinodulu iéu la cunoscintia aratarea despre rezultatele obtienute in interesulu invetiamentului, si indruma consistoriulu, ca in viitoriu se induca in reportulu seu si sumele cu carí s'au imbunatatitu salariile invetiatoriloru.

Se pune la ordine reportulu comisiunii organizatore. Cu privire la suplic'a comunelor Briheni si Colesci, in carea acestea comune ceru, ca sinodulu prin conclusu se concéda invetiatoriului loru Ioanu Suciu d'a fi chirotonitu intru preotu fora studiu teologicu, séu se-lu admitia a studiá privatu cursulu clericalu, — reportorele comisiunii M. B. Stanescu propune si sinodulu enuncia, cà nemidilocit'a chirotonire intru preotu nu se pote incuviintiá, ér ce privesece studiarea cursului teologicu in modu privatu, suplic'a se aviséza la Preasantitul Domnu Episcopu spre decidere competente conformu reerintiiloru locali si asiediaminteloru canonice.

Reportulu consistoriului plenariu din Aradu despre constituirea consistoriului conformu decisului sinodalu 244 de anu, se iéu la cunoscintia.

Dispusetiunile consistoriului facute pentru alege-rile de deputati sinodali in cercurile vacante, se iéu la cunoscintia.

Consistoriulu aradanu relatéza, cà in consonantia cu decisulu sinodalu din an. tr. a facutu dispusetiune pentru restaurarea comitetelor si a epitropieloru in diecesa pe periodulu nou de 3 ani, care sunt dejá

in activitate, cu esceptiunea comunei Banatu-Comlosiu, unde, pentru spiritulu de partide ce domnesce acolo, nici prin comisiunile esmise de consistoriu nu s'au potutu constitui comitetulu si epitropi'a parochiala. La propunerea comisiunii organizatore, sinodulu iéu spre cunoscintie acésta lucrare a consistoriului, éra in specialu, cu privire la comun'a Banatu-Comlosiu, consistoriulu se indruma, ca pe temeulu intrateloru liste generale despre cei indreptatiti, se procéda mai de parte la constituirea sinodului si a comitetului parochialu, încátu acést'a nu s'ar fi facutu pana acuma, si dupa ce contrariulu nu apare din reportulu consistoriului pe intielesu.

Consistoriulu plenariu aradanu reportéza, cà in siedinti'a dela $\frac{3}{15}$ septemvre a tr. a luat in desbaterere cererea conferintiei din Timisior'a, dela 25 Iuliu a. tr. pentru restaurarea episcopiei romane ortodoxe in Timisiora, si infiintiarea unui consistoriu de sine statatoriu acolo, pana la restaurarea episcopiei. Resultatulu e, cà consistoriulu a autorisatu pe Preasanti'a Sa Domnulu Episcopu diecesanu a subscrerne cererea pentru infiintiarea episcopiei maritului congresu, ér cu privire la infiintiarea consistoriului de sine statatoriu in Timisiora, consistoriulu nu s'a aflatu competente a se pronuncia. Sinodulu primesce si apróba dispusetiunile luate de consistoriu.

Preasanti'a Sa Dlu Episcopu presinta petitiunea mai multoru locuitori romani ortodoxi din orasiulu Lipova, pentru infiintiarea unui gimnasiu de 4 clase acolo. Se transpune lu comisiunea scolastica.

Timpulu fiindu inaintatu, siedinti'a se ridica.

Biseric'a apuséna (papala) in faci'a chestiunei orientale.

Crestinismulu in faci'a mahomedanismului este chestiunea cea mare orientala, nodulu gordianu, astadi pusa in prospectulu de a se deslegá. Ea este vechia in istoria, si numai forma in care ni se infacisiéza este nóua.

Orientulu s'a deosebitu de apusu in totdeuna prin naravurile, obiceiurile si datinele caracteristice a le orientaliloru. Crestinismulu nu a tinsu ca se dirime, ci din contra, elu a respectatu acésta deosebire, singura biseric'a apuséna este care a voitu se predomine cu vederile sale, si se absórba totu elementulu si spiritulu orientalu din crestinismu. Éca cuventulu, pentru care press'a catholica européna, face din chestiunea orientala, chestiune de „catholicismu.“ Biseric'a apuséna, mai bucurosu vede pre crestinii orientali si biseric'a loru apasati de necrestini, decâtu avendu libertatea, pentrucá in eliberarea crestiniiloru din orientu prin o putere ortodoxa, ea vede lovitur'a ce-i se pregatesce in viitoriu. Acést'a e caus'a típelului de durere ce se aude in sferile ierarchiei apusene.

Interesele papismului au pretinsu neconditionatu subordinarea intereselor crestinismului. Istori'a e martora! Decâte ori n'a indreptatu ierarchi'a apuséna puterea sa asupra bisericeii de resaritu, ca se-o aduca

sub dominațiunea sa. Resbelele cruciate sub pretestu, d'a mantui pe creștini de furi'a Saracenilor, s'au descarcatu in capulu Bizantiului. In vederatu, cã su-premati'a papala neputendu-si eluptã recunoscerea in biserica pe cale doctrinara, ea a recursu la midiloce lumesci, la puterea silnica, ca prin puterea armeloru se umilésca resaritul, ce nu voiã a se supune auto-ritatii papale.

Imperati'a romana de oriente, pe cãtu timpn a sustatu, ea a fostu scutulu, protectoru bisericeii orientale, si in acésta pozițiune a sciutu paralisã pana in cele din urma timpuri aspiratiunile de predomnire ale papismului in oriente. Candu insa acestu imperiu s'a disolvatu, si pe tronulu Marelui Constantinu s'a asediatu similitun'a in loculu unde mai nainte lucea sant'a cruce, papismulu si-ajunse de jumetate scopu-urile sale! Propagand'a iesuitica incepù cu tóta furi'a asediulu asupra multu cercatei bisericeii orientale, cu care se mai uní apoi si interesele de comerciulu ale puterilor occidentale in oriente. De aici celea mai mari nefericiri pentru creștinii ortodoxi. Propagandile iesutiloru dicu: imperiulu otomanu trebuie sustienutu in contra creștinilor ortodoxi, cãci altfelu papismulu e amenintiatu cu pericolulu de a se perde; de alta parte interesele de comerciulu ale apusenilor, intru a avea a doua India pentru specula, reclama imperiosu sustienerea Turciei. Aceste doué interese unite, in timpulu din urma a devenitu o adeverata plaga pentru creștini din orientu, si candu o putere miscata de compatimirea pentru suferintiele loru seculare, si-propune, ca se ridice crucea si evangeli'a lui Cristosu calcatu in petiore de tiranii si inimicii loru, creștinii din Europa occidentala, ori se unescu cu inimicii crucei pentru a-ii sustiené in contra crucei, ori cã stau pasivi si indiferenti la tîpetulu de durere a creștiniloru ce pórtã jugulu turcescu.

Dupa ce insa cadíu imperiulu romanu orientalu, dreptulu si chiar detorinti'a de a protege creștinismulu in oriente, a urmatu pe imperati'a cea mare a Rusiei, unica putere creștina, care de secolu a luptatu pentru aperarea drepturiloru si a libertatii creștiniloru in contra mahomedanismului. Istori'a bisericeii orientale probéza, cã dela caderea acestei bisericeii sub mahomedani pana in timpulu mai nou au fostu spendiurati 64 Patriarchi, pentrucã ei au aparatu libertatile poporeloru creștine. Tractatul de pace incheiatu in timpulu Ecaterinei II. intre Russi'a si Turci'a este celu d'antaiu pasu hotaritoriu, prin care se puse stavila mandriei musulmane, si creștinismulu respirã mai liberu. Inse drepturile ce se asigurara creștiniloru prin acestu tractatu remasera numai pe charthia, si impilarile urgiei turcesci provocara revoluțiunea din 1821. Turcii continuara siepte ani intregi marcelulu creștiniloru. La anulu 1827 Imperatul Rusiei Nicolae mergandu la Moseva, lu-intimpinã la usi'a bisericeii catedrale mitropolitulu Filaretu de acolo, cu crucea in mana, pe care serutandu-o imperatul, mitropolitulu Filaretu i dise: „Seruta imperate acésta cruce, pe care paganii o calca in pitióre si

nu este cine se o redice.“ Miscatu de aceste cuvinte imperatul declarã resbelu Turciloru care se finí prin tractatul de Adrianopole incheiatu la 1829. in favorea creștiniloru.

Dar ce se vedi in asta stare de lucruri? Biserici'a apuséna priviã cu ochi invidiosi ameliorarea pozițiunei creștiniloru din oriente. Tractatele dela Cuicuc-Cainargi, sub Ecaterina II, si Adrianopole, confirmara drepturile si indetorirea Rusiei de protecțiune asupra creștiniloru ortodoxi din orientu. Insa intrigele propagandeloru papale, mai tardiu scóse de la Sultanulu, prin ambasadorele Francei, unu decretu, séu firmanu, prin care nu numai cã se da catholiciloru dreptulu de prioritate in Ierusalimu, dar inca li se acorda si unu dreptu esclusivu de propaganda si de a-si face proseliti, lucru ce se refusã ortodoxiloru cu tota taria. Rusi'a pretinsa se se respecteze drepturile ab-antiquo a ortodoxiloru, séu celu pécinu se li-se acorde drepturi egale cu catholicii. Turci'a insa incuragiata de intrigile iesuitice, in locu d'a primí acésta cerere justa, declarã resbelu Rusiei, care se incheiã prin tractatul de Parisu an. 1856. in care s'a asecuratu egalitatea creștiniloru in orientu cu a Turciloru.

Acest'a e faptulu istoricu, care caracteriséza pe deplinu tienut'a bisericeii si a ierarchiei apusene facia de creștinii orientali. Egoismulu si ambițiunea papiloru, si astadi a papei Piu a IX nu póte suferi inaltierea si luminarea creștinului orientalu, pentrucã in intunerecu póte venã cu inlesnire interesele sale egoiste, ce tindu a introduce principiile monarchice de a tóta lumea in constituțiunea bisericeii lui Cristosu, cand acésta constituțiune dupa principiile fratietatii nu permite decãtu o federatiune. Creștinii orientului numai in federatiune, in actiunea solidara potu se-si caute mantuirea loru. Statele mai mici creștine din orientu, isolate si neconfederate, ele ar ajunge sorte Poloniei, si bisericele ortodoxe, care a purtatu jugulu turcescu, alaturea cu crucea, ar deveni din nou espuse influențieloru papismului, si pericolului de a-si perde caracterulu nationalu!

Probu.

Dela sinodulu eparchialu din Caransebesiu.

In siedinti'a din $\frac{5}{17}$ aprilie tienuta dupa amédi la 4 óre espunu mai multi dni deputati necesitatea absoluta de a se indepliní postulu de referinte in senatulu bisericescu in modu definitivu. Aici ia presidiulu cuventulu, si aréta greutatile, ce sunt impreunate cu acestu oficiu de mare insemnatate pentru diecesa, si espunendu cã nu cunósce in clerulu din dieces'a Caransebesiului, decatu numai unu singuru individu, care ar fi in stare a portã acestu oficiu, — de ale carui servitii inse are dieces'a neaperata trebuintia aiurea, — recomenda sinodului a nu se grabi cu ocuparea definitivã a acestui oficiu. Se facu deci propunerea, ca deocamdata se se tiena in suspenso ocuparea definitivã a postului din cestiune. O alta propunere merge intr'acolo, ca se se escrie concursu pentru ocuparea acestui postu. Punendu-se cestiunea la votu, sinodulu decide: a se indepliní acum in modu definitivu postulu de referinte in senatulu bisericescu.

In siedinti'a din $\frac{6}{18}$ aprilie se pune la ordinea dilei alegerea decretata in siedinti'a precedentã. Presidiulu atrage

atentiunea sinodului asupra actului celui însemnatu, ce are a-lu seversí acum. Alegerea se întempla în sensulu statutului organicu pre víctia, si alesulu este chiamatu a conduce dieces'a în casulu, candu scaunulu episcopescu ar deveni în vacanția, fara ca se fie denumitu cineva de vicariu. În sensulu statutului episcopulu are dreptulu de a întari pre alesulu sinodului, deci dechiara, că venindu caus'a la aprobare, Présantia Sa va purcede numai dupa cum i va dictá conscientia si interesele generali ale bisericeii.

Purcediendu sinodulu la alegere prin votu secretu, prin scrutiniu se constatá că dintre 42 de deputati presentii, 30 votara pentru parochulu din biserica alba Paulu Miulescu, 6 pentru profesorulu de teologia Filipu Adam, 2 pentru protosincelulu Filaretu Musta, 1 pentru preotulu Iosifu Tempea, 3 voturi albe. Presidiulu facendu cunoscutu rezultatulu alegerii se adreséza catra sinodu cam în urmatoriulu modu: Venerabilulu sinodu a esserciatu dreptulu seu de alegere, ce i compete dupa statutu. Acum vine rondulu la mine, ce se esserciezu si eu dreptulu, ce mi compete mie dupa legea nóstra organica, de a aprobá acésta alegere. Paragrafulu 117 din statutulu organicu pretinde, ca asesorii consistoriali se fie barbati deplinu cualificati, si bine meritati pre terenulu bisericescu si scolasticu. Eu inse nu vedu în persón'a preotului teneru, pre carele l'ati alesu aceste garantii preinse de lege, nici calitatile ce se receru dela unu referente alu senatului bisericescu, asupra carora v'am atrasu de repetite ori atentiunea. Eu nu sum deplinu în curatu cu cualificatiunea lui. Dreptu ce nu potu se-i dau aprobarea archipastorésca. Dupa statutulu organicu eu nu sum datoriu a-mi espune motivele, pentru cari nu voiescu a aprobá actulu de alegere, o am facutu acést'a numai ca parinte facia de fii sei iubiti.

Deputatulu Vincentiu Babesiu luandu cuventulu aréta, că alesulu este aprobatu degiá inca din anulu 1873. de episcopulu diecesanu ca asesoru onorariu, si acum nu mai exista necesitate de o noua aprobare. În sensulu acést'a mai vorbescu si alti deputati. Presidiulu inse dechiara, că remane constantu pre langa decisiunea enunziata degiá sinodului, si asia este de prisosu orice desbateru, ce ar urmă mai departe în acésta privintia. Dreptu acea deputatulu Vincentiu Babesiu face propuneréa, ca controvers'a nascuta în casulu din cestiune între episcopu si sinodu se se substérna prin metropolitulu congressului nationalu bisericescu. Dechiarandu-se si presidiulu invoitu cu acésta propunere, sinodulu o primesce în unanimitate.

Dupa acést'a primesce sinodulu preliminarulu bugetulu diecesei pre anulu 1877, asemenea apróba ulterioru ridicarea salarielor professorilor dela preparandi'a din Aradu, sustienuta din fondurile comune ale dieceselor Aradu si Caransebesiu.

În siedinti'a din urma, tienuta în $\frac{8}{20}$ aprilie sinodulu între urári de „se traésca“ ia la cunoscintia respunsulu Alteiei Sale, archiducelui Albrecht, adresatu în urm'a felicitarei sinodului cu ocaziunea serbarei jubileului de 50 de ani de servitiu militariu. La ordinea dilei se pune reportulu comisiunei esmise din sinodulu anului trecutulu pentru scontrarea cassei si revederea socotiloru fonduriloru comune, ce se administréza prin epitropia provisoria din Aradu. Sinodulu ia la cunoscintia reportulu comisiunei, si dá absolutoriu epitropiei pre timpulu dela 1872—75 inclusive.

Dupa ce se mai resolvescu unele cestiuni de mai pucina importantia, deputatulu Iulianu Ianculescu luandu cuventulu multiumesce presidiulu pentru tienut'a cea cu atât'a tactu, ce o a aretatu în conducerea sinodului. Présantia Sa, dlu episcopu respundiendu la cele dise de antevorbitoriu dechiara solenelu, că va collucrâ în totu decursulu vietii sale spre binele si prosperarea bisericeii si a scólei, va collucrâ din tote puterile la opulu celu mare: educatiunea intelectuala si religiósá-morala a clerului si poporului. Cu acést'a dechiara sesiunea ordinaria a sinodului de estu-timpulu de inchisa.

Diverse.

)(Discursulu de tronu cu carele a deschisu principele Carolu I sesiunea straordionara a corpuriloru legiuitória în 26 aprilie a. c. suna astfelu: „Domniloru senatori, domniloru depu tati! Missiunea d-vóstra în acésta sesiune esstraordinaria este marginita prin incesi imprejurarile duréróse, în mediloculu carora patri'a este invaluita. Activitatea d-vóstra va avéi mai cu deosebire a se ocupá de situatiunea politica a tieiei si a dá guvernului meu medilócele trebuintiése pentru a poté face fa cia greutatiloru resbelului, pentru a aperá drepturile si interesele Romaniei. Astfelu, domniloru mei, activitatea d-vóstra fiindu concentrata asupra unicei trebuintie de astadi: salvarea tieiei si a institutiuniloru ei, am totu temeiuulu de a crede, că pe acestu terenu divisiunea de partide, uri si sfasieri din launtru, nu mai esista. Unu apelu la infratire ar fi din parte-meu chiar de prisosu. Fii ai aceleiasi tieri, d-vóstra nu poteti avé si nu aveti, am firma convictiune, decátu unu singuru gandu, o singura vointia, unu singuru scopu: Binele mamei nóstre a tuturor, binele Romaniei. Cátu pentru mine, domniloru senatori si domniloru deputati, fiti securi, că-mi voiu face datorii'a. Din diu'a de candu am pusu piciorulu pe acestu pamentu, amu devinitu Romanu. Din diu'a de candu m'am suitu pe acestu tronu, iustratu prin atátia mari si gloriosi Domni, cugetarile loru au devenitu marea gandire a domniei mele: realtiarea Romaniei, implinirea misiunei sale la gurele Dunarei, si mai pre susu de tóte, mantienerea drepturiloru ei ab antiquo, aperarea întregitatiei hotareloru ei. Si intru indeplinirea acestei sante datorii, fia bine incredintiatatiér'a mea că, în capulu junei si bravei nóstre armate voiu scí a platí cu persón'a mea. Dumnedieu se protéga Romani'a. Dumnedieu se binecuvinteze patrioticele d-vóstra lucrari!

)(Intimpinarea Tiarului Alesandu la frontier'a Romaniei. Guvernulu Romaniei a delegatu o comisiune speciala sub conducerea metropolitulu Moldovei, pentrucu în numele Mariei sale Carolu I se salute de bunavénire pe Maiestatea Sa imperatulu Russiloru. Comisiunea a sositu la Ungheni în scopulu misiunei sale în 23 aprilie n. Preasantia Sa metropolitulu Moldovei Iosifu, imbracatu în santele vestiminte si incunjuratu de doi archimandriti precum si de delegatii romani, asteptá pe ortodoxulu monarchu. La 5 óre d. m. unu trenu lungu ajungendu dinaintea peronului garei Unghenii rusesci, aduse pe MaiestateaSa imperatulu Russiei. Indata dupa sosire Maiestatea Sa Tiarulu urmatu de o numerósa suita de 35 persóne coborandu-se din vagonu, fú intimpinatu de maresialulu Moruzi cu pane (cozonac) si sare, ér de mai multe dame cu buchete mari de flori. Multiamindu acestor'a Tiarulu intrase în sal'a garei, unde veniendu pe Preasantia Sa metropolitulu si-a luat casica (caciula) de pe capu, si dupa o mica salutare, primí prin d. Iacobson, consululu rusu din Iassi, recomandatiunile Preasantiei sale metropolitulu Iosifu si a fiacarui membru din delegatiunea romana. Dupa acést'a Preasantia Sa metropolitulu, îndreptandu-se catra Maiestatea Sa imperatulu Alesandru, rostí urmatoarea intimpinare: „Maiestate! Fericit'a sosire a Maiestatii vóstre imperiale langa hotarele Romaniei, a acestei tierii ortodoxe, a careia biserica de secole s'a bucuratu de protectiunea binevoitóre a augustiloru suverani, gloriosii vostrii stramosi, ortodoxii monarchi ai puterniceii imperatii a Russiei, ne procura si noua astadi fericit'a ocaziune de a supune Maiestatii vóstre, omagie Nóstre si respectuosele felicitari de bunavénire, atátu din partea clerului bisericeii-romane, câtu si din partea reprezentantiloru autoritatiloru laice, ce impreuna suntemu venitii inaintea Maiestatii vóstre spre acestu sferitu! Suntemu pe deplinu convinsi Maiestate, că aceleasi binevoitoare dispositiuni mostenite dela gloriosii vostrii stramosi pentru Romani'a si biserica ei, anima si pe Maiestatea Vóstra Imperiala, si ve vor animá în totdeuna pentru glori'a bisericeii lui Ddiu în genere si a Maiestatii vóstre în parte.“ Tiarulu

in totu timpul acestui discursu, tînutu in limb'a romana, statù unu pasu dinaintea Preasantiei Sale Metropolitanului, avendu in drépt'a sa pe monentoriulu tronului, éra in stang'a pe fratele seu marele duce Nicolae Nicolaevici, langa care statù fiulu acestuia, tenerulu Nicolae Nicolaeviciu. Suit'a imperatului érá compusa din generali intre cari si diplomatulu generalu Ignatieff. Dupa ce Preasanti'a Sa metropolitanulu sfersise discursulu, Maiestatea Sa imperatulu respunse: „Sum fórte multumitu a ve vedé. Cunoscú tiér'a vóstra càci de mai multeori am venitu pe acolo. Intru si acuma in sa ca si altadata, nu ca inimicu ci ca amicu. Ve multiamescu pentru bunavenire.“ Aceste cuvinte rostite fiindu ruseste, au fostu, traduse in limb'a romana de d. consulu Iacobson. Tiarulu trecù apoi prin altu salonu afora, si asiedindu-se cu marele duce Nicolae intr'o trasura cu doi cai albi, plecà spre a inspectionà armat'a asiediata pe siesulu Ungheniloru.

□ **Bibliografia.** „*Veterinariulu de casa*“ pentru cai, vite cornute, oi, capre si rimatori, este titlulu unui opu nou in literatur'a nóstra si de celu mai mare interesu pentru poporulu nostru agricolu (lucratoriu de pamentu). Acésta carte pune in vederea economulu romanu midilocele de cura prin care singuru póte ajutá la vitele morbóse din economi'a sa. Intregu opulu este impartitu in patru parti, cu privire la celea patru soiuri de animale domestice (de casa) despre care tractéza. In partea I tractéza despre cai; in partea II despre vitele cornute (boi, vaci) in partea a III despre oi si capre, si in partea a IV despre rimetori (porci). Fiacare parte din acestea e impartita in siese capitule. In capitululu I se descrie in genere istori'a naturala a fiacarui animalu. In cap. II se cuprinde impartirea si descrierea tuturor raseleor cunoscute din soiurile animaleloru domestice, si esteriorulu loru. In cap. III e descrisu cu acuratetia otarirea betranetiei si insielatiunile ce se facu la unele animale candu le pregatescu la vendiare. In cap. IV se vorbesce despre prasirea animaleloru si anume: cum trebuiesce se se faca alegerea viteloru de prassila, cum trebuiesce se fia grajdulu, nutrire, tractarea cu animalele etc. In cap. V se face o comparativa intre starea sanatósá si cea morbósa a unui animalu. In cap. VI se descrie morburile animaleloru si curarea (vindecarea) morburiloru la animale. Opu lu acest'a, de atáta insemnatate pentru economii nostri, este lucratu, de Dlu Basiliu Cornea, magistru de chirurgia obstetritia si veterinariu, se estinde la 266 pag. si este tiparitu cu literile tipografiei diecesane din Gherla, unde se si afla vendiare, cu 2 fl. v. a. esemplariulu.

= **Carele din doi este reu credintiosu?** Foile catolice din Roma publica o vorbire a papei, tînutu in 20 aprilie catra nescé peregrinari din Savoya. In acésta vorbire esprimá papa intre altele urmatórele: „In momentulu acest'a si-a pusu in misicare o putere reu credintiósa armatele sale cele numeróse cu scopu de a umilí o alta putere necredintiósa, pre carea o acusa, cà guvernéza in modu nedreptu, si apésa pre multi dintre supusii, ce se tienu de religiunea eterodoxa a celei d'antaiu. Lupt'a s'a inceputu degiá. Eu nu sciú, care din doi va invinge; ceeace sciú este, cà pre un'a din aceste puteri, carea se numesce ortodoxa, in fapta inse este sismatica, o apésa greu dreptatea lui Dumnedieu pentru persecutiunile cele multe, ce le a insecnatu acum de multi ani, si-le continua si acum contra credintiosiloru bisericeii catolice.“ Éta aci unu modu de tînutu alu unei bisericeii crescine, ce se pretinde a fi catolica!

☒ **O ereditate curiósa.** In dilele trecute murí unu betranu in orasiulu Brüssel, si lasà dupa sine o avere de 12 milióne de franci. Ne aflandu-se dupa mórtea lui nici unu testamentu, se anuciá la tribunalu unu erede, ruditu cu mortulu in gradulu alu optalea. Elu solví darea de ereditate, si intrà in posesiunea remasului. Indata dupa acést'a se anuciá unu alu doilea erede ruditu in gradulu alu

sieptelea. Cestu din urma incepú indata procesu contra celui dantaiu, dar ce se vedi, pre candu se aflau amendoi in mai mare focu, si speculau din tóte puterile dupa sentintia, se iví unu incidentu, carele le nimiciá amendurora speranti'a de a se inavutí. Pintre chartiele defunctulu se gasí unu testamentu sigilat, pre a caruia cuverta stá scrisu, cà se se deschida numai in diu'a, in carea se va impliní anulu alu cindiciecelea dela chirotonirea de episcopu a papei din Roma, resp. in lun'a, lui iunie a. c. Acum astépta ambii eredi cu cea mai mare ingrigire acésta di, si se temu, cà defunctulu, carele érá omu evlaviosu a testatu averea sa papei din Roma.

☒ **Cartea galbena** substernuta de ministrulu de esterne ducele de Decazes camerei constatéza, cà Franci'a nu are nici unu feliu de angagiamente facia de incurcaturde situatiunei actuali, si cà activitatea guvernulu francesu a fost indreptata dela inceputulu crisei, ca resbelulu se se localizeze. Ministrulu intonà cà referintiele Franciei cu tóte puterile sunt cele mai bune si incheia: „bas'a politiceii nóstre in cestiunea orientulu trebuie se fie neutralitatea garantata prin cea mai scrupulósá abtineré. Cartea galbena contine 530 de pagine, si se ocupa numai de cestiunea Orientulu. Tóte depesiele publicate contineu dorinti'a de a se sustiené pacea si legatur'a intre puteri. In Circulariulu din 25 apr. guvernulu si-esprima parerea de reu, cà pórt'a otomana a respinsu protocolulu, si dechiara, cà Franci'a facia de resbelulu orientalu va observá cea mai conscientiósa neutralitate. Acést'a este espressiunea tierii intregi si o dictéza interesele cele mai vitali ale Franciei. Regimulu si-va schimbá acésta tînutu numai atunci, candu se voru schimbá referintiele, si Europa intréga va purcede in actiune comuna pentru restabilirea pacii.

+ **Generalissimulu armatei turcesci,** Abdul Kerim dupa o corespundintia din Rusciucu publicata in Augsb. Allg. Zeit. este rechiamatu dela armata in urm'a unei petitiuni adresate sultanulu de mai multi oficiari si inlocuitu prin Ahmet Ejub pasia. Unii sustienu, cà va primí o comanda in Asia, altii cà va ocupá unu postu in Constantinopolu. Corespundintele inse dice, cà este fórte neplacutu inaintea teneriloru din armata, cari aru voi se ajunga cu o ora mai nainte in Petrupole, si astfelu este neplacutu in armata pentru pré marea preceugutare observata pana acum in conducere.

„**(Concertu telegraficu.)** Dela Philadelfi'a se scrie sub 2 Aprilu: „cam la una miia de persóne fura asta séra marturi la unu concertu originalu in ambe capitalele Americiei New-York si Philadelfi'a. Arangerii fura Max Strakosch si cunoscutulu pianistu professoru Boscovitz din Viena de nascere. Nici instrumentulu nici programulu nu sunt caus'a, cà se aduná publicu auditoriu atátu de distinsu de una parte la New-York in sala Steinway, de alta parte in edificiuulu telegraficu din Philadelfia. Toti literatii si diaristii Americiei se coadunara in cetatile amintite pentruca se asculte unulu si acelasi concertu. Se mira omulu candu aude, cà unulu si acelasi concertu jocatu pre unu singuru instrumentu se se póta audí in doue locuri, adeva in Philadelfia unde se executá si in New-York. Cumu se póte asta? Pre unu telephor musicalu de alu lui Gray s'a esecutat unu concertu telephoricu in Philadelfia si pre candu melodiele din „Don Pasquale“ si „Martha“ delectau publiculu auditoru de aici, pre atunci fiacare tonu alu concertulu fù condussu cu telegrafulu in sal'a de concertu din New-York. Acést'a e primulu esperimentu in felulu seu si a avutu successu forte bunu. Aparatulu, care facú servitiulu acest'a admirabilu si mai de necreditu, e inventiunea professorulu din New-York Elisha Gray, si consta dintr'o lada séu cartenu micu de lemnu a càruí volumu abiá contine doue urme cubice. Singuraticiele tonuri erau sonore si chiare si nu incape indoiéla cà se potu transportá (conduce) chiar asiá de bine si din colo preste oceanulu atlanticu. — In timpululu mai nou cutare Graham Bell a condussu si vocea omenésca telegrafice prin distantie mari.

Resbelulu. Asia dara resbelulu intre Russi'a si Turcia a eruptu in fapta. Diplomati'a si-a terminatu lucrarea sa, si acum este rondulu sabiei ca se decida sörtea popóreloru crestine din orientu si sörtea imperiului otomanu. Russia din doue parti a inceputu operatiunile sale militare contra Turciei, in Asia si la Dunare. In Asia s'au sf intemplat de ja mai multe loviri intre partile beligerante; ér la dunare armat'a rusésca operéza trecerea peste dunare in Turci'a. Ce va aduce cu sine timpulu, vom vedé? Manifestulu reginei pentru neutralitatea Angliei s'a publicatu. Manifestulu constata, cá Anglitéra este in pace cu tóte tierile, si cá in privinti'a resbelului actualu, Anglia va mantiené o neutralitate stricta si impartiala.

„**Erata:** In list'a a 5 si a 6 din socót'a despre banii intrati la balulu arangiatu de junimea romana aradana s'au strecoratu doue erori de tipariu, care se indrépta astfeliu; in list'a 5 George B. Popp a contribuitu 3 fl v. a. in list'a a 6 Maximilianu Balintu parochu a contribuitu 4 fl v. a.

□ **Adausu** la socót'a balului arangiatu de junimea romane din Aradu, ce s'a publicatu in Nr. 12. alu acestei foi: In list'a a 15., a D. colectante Ioanu Popu vnot. cotensu in Oradea-mare a contribuitu ulterioru dupa pregatirea socótei: D. Petru Suciú ass. ref. la consistoriulu oradanu 3 fl v. a. catra cari adaugendu sum'a publicata in rondulu trecutú, adeca 318 fl 73 cr, venitulú curatu alu balului face o suma de: **321 fl 73 cr. v. a.**

Pentru comitetulu arangiatoriu.

Dr. Oncu,
presiedinte

At. Tuducescu,
cassariu.

Respunsuri.

Dlui *I. Vess'a* in Ch. Esti indusu intre abonenti, si foi'a cu nr. presente ti-se va trimite regulatu.

La *mai multi*, ce ni facu intrebarea, aducemu la cunoscintia, cá numere complete din „Biserica si Scol'a“ mai avemu dela inceputu.

1—4

Depuneri de capitale pentru fructificare.

Se primescu la institutul subsemnatu:

a) pre langa anunierea radicării in sensulu statuteloru cu 6% interese;

b) sub conditiune de a-se anunierea institutulului radica-rea depunerii la **trei** luni inainte cu 6 $\frac{1}{2}$ % interese;

c) sub conditiune de a-se anunierea institutulului radica-rea depunerii la **siese** luni inainte cu 7 % interese.

Interesele incepu cu diu'a, care urméza dupa diu'a depunerii, si incéta cu diu'a premergatoria dilei, in care se radica depunerea cu acelu adausu inse, cá numai dupa acele capitale se dau interese, cari stau depuse la institutu celu pucinu 15 dile.

La dorinti'a deponentelui se potu stabili in diu'a depunerii capitalului si conditiuni speciali de esolvire, cari se insemna apoi in libelu si in cartea depunerilor institutulului. In atare casu restituirea depunerii urméza dupa aceste conditiuni speciali.

Depunerile tramise prin posta pe langa comunicarea adresei deponentelui se resolu totu de-a-un'a in diu'a primirei.

Asemene se potu efectui prin posta anuniári si radicári de capitale.

Sibiiu 28 aprile 1877.

„**Albin'a**“

Institutu de creditu si d'economii in Sibiiu.

Concursu.

2—3

Pentru parochi'a vacanta din Cilu in protopresbiteratul Buteniloru, prin acést'a se escrie concursu pana la $\frac{9}{20}$ Maiu a. c. in carea dia va fi si alegerea.

Venitele suntú — folosirea unei sesiuni de pamentu, biru si stola indatenata dela 120 case.

Recurintii in acestu intrevalu vor substerne recursele comitetului subscrisu — prin dlu protopresbiteru tractuale.

Cilu la $\frac{12}{24}$ April 1877. Comitetulu parochiale.

Cu scirea mea: **Constantinu Gurbanu**, protopresbiteru.

2—3

Spre ocuparea postului de invetiatoriu in **Benceculu romanu** — indiestratu cu emolumintele anuali: 97 fl 33 cr. 32 chible de grâu, 21 $\frac{1}{3}$ metri cuadrati de lémne, din cari are a se incaldi si scól'a, 2 $\frac{1068}{1600}$ jugere de livada, cortelu liberu cu $\frac{1}{2}$ jugeru gradina de legumi, si 5 fl pentru scripturistica, se escrie concursu pana in 29. Maiu a. a. candu se va tiené si alegerea, pana candu recurintii provediuti cu testimoniu preparandialu si de cualificatiune, au a se presentá vreo dumineca séu serbatóre spre documentarea desteritati sale in cantari si tipicu. — Recursurile adresande catra comitetulu parochialu au a se substerne inspectorului cercualu a Thimisiorei.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine **Mel Dreghiciu** m. p. Protop. Thimisiorei
Insp. de scóle.

1—3

Conformu ordinatiunei consistoriului eparchialu aradanu dattulu 3 Martiu, a. c. Nr. 471. B. se escrie concursu „din oficiu“ pentru deplinirea parochiei vacante din **Ohaba-lunga**.

Emolumintele la acea parochia sunt: un'a sesiune de pamentu comassata, parte aretoriu, parte fenétia; $\frac{1}{2}$ de lantiu pamentu intravilanu; birulu de câte un'a mesura de cucurudiu in bómbe dela 60. numere de case; si venitele stolari indatinete.

Recursele adresate sinodului parochialu gr. or. din **Ohaba-lunga**, sunt a se tramite protopresbiterului tractualu al Hasiasilului Georgiu Cratiunescu, in Belincz, per Kiszeto, pana inclusive $\frac{3}{15}$. Iuniu, a. c. avendu la $\frac{5}{17}$. aceleiasi lune a se tiené alegerea.

Belintiu, 15. Apriliu, 1877.

Georgiu Cratiunescu, m. p. protopopu.

1—3

Pentru deplinirea postului invetiatorescu dela scól'a confesionala din **Fiscutu**, se escrie concursu. Emolumintele sunt: a. 176 fl 33 cr.; 37. hectolitre grâu, 24. metri de lemne din care are a se incaldi si scól'a, cortelu liberu cu gradina de legume, si 4. jugere pamentu aratoriu.

Recurrentii se-si adreseze recursele lorú, intitulate comitetului parochialu din **Fiscutu**, tramitiandule de adreptulu la protopopulu **Lipovii** pana la 17. Maiu st. v. a. c. in care di va fi si alegerea.

Fiscutu, 17 Apriliu, 1877.

In contielegere cu mine **Ioanu Tieranu** protopopulu **Lipovii** ca
inspectoru.

Redactoru respundietoriu: **Vincéntiu Mangra**.